

Kvalitetsstandard Lolland Kommune

Lov om Specialundervisning for voksne § 1 Kommunikation.

Politisk godkendt d. 6.4.2022

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Lovgivning	3
Formål.....	3
Målgruppe.....	4
Ansøgning	4
Visitationskriterier	4
Hvad indeholder indsatsen.....	5
Hyppighed og Varighed	5
Dokumentation	5
Afgørelser	6
Vejledning om klagemuligheder.....	6
Indsatskatalog for Lov om Specialundervisning § 1 Kommunikation	7
Logopædafklaring	7
Udredning af stemmevanskeligheder	9
Indsats til borgere med afasi/dysartri	11
Indsats til borgere med stemmevanskeligheder.....	13
Afklaring af læse/skrive hjælpemidler til ordblinde.....	15

Indledning

Formålet med kvalitetsstandarder er, at omsætte lovgivning til konkrete indsatser, således at:

- Der er tydelig sammenhæng mellem det politisk fastsatte serviceniveau og de indsatser der leveres til borgeren, blandt andet ved at der redegøres for indsatsernes indhold og omfang som dermed er med til at synliggøre det kommunale serviceniveau.
- Kvalitetsstandarder afspejler den serviceramme som Visitation- Ældre & Sundhed, i Lolland Kommune, træffer afgørelsen indenfor.
- Borgerens rettigheder og pligter er tydelige.
- Kvaliteten er beskrevet.

For Lolland Kommunes Visitation - Ældre & Sundhed, samt leverandører, er Kvalitetsstandarderne et fagligt redskab, som danner rammen om det daglige samarbejde i forbindelse med tildeling og levering af indsatser.

Kvalitetsstandarderne er således primært et internt arbejdsredskab henvendt til sagsbehandlere, leverandører, professionelle samarbejdspartner samt politikerne.

Kvalitetsstandard og indsatsbeskrivelserne kan udleveres til borgerne efter ønske og der udarbejdes løbende mere overskuelige og læsevenlige serviceinformationer, indeholdende beskrivelser af de kommunale serviceydelse på området

I dette materiale findes Lolland Kommunes kvalitets standard for Lov om special undervisning § 1, målrettet voksne borgere med betydelig tale, stemme og sprogsvækheder, har behov for særligt tilrettelagt kommunikations undervisning og rådgivning.

Lovgivning

Lov om specialundervisning for voksne § 1, er et tilbud der er målrettet personer, der som følge af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, har behov for særlig tilrettelagt undervisning og rådgivning, for at afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen og som ikke kan modtage relevante tilbud, med samme formål, efter anden lovgivning.

Iflg. stk. 2 skal tilbuddet medvirke til at forbedre deltagerens mulighed for at benytte kompenserende strategier, metoder og hjælpemidler, der øger deltagerens mulighed for aktiv deltagelse i samfundslivet.

Personer der er berettiget til hjælp efter anden lovgivning med samme formål, er ikke berettiget til at modtage specialundervisning for voksne. Det gælder personer der er berettiget til eksempelvis:

- Behandling efter Sundhedsloven.
- Vedligeholdende træning eller genoptræning efter Serviceloven.
- Kurser, afklaringsforløb m.v. efter Lov om aktiv beskæftigelsesindsats eller Aktivloven
- Aktivitets- eller andre tilbud efter Serviceloven
- Uddannelses tilbud efter Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Formål

Specialundervisning for voksne er et tilbud, der er målrettet personer, der som følge af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for særlig tilrettelagt undervisning og rådgivning for at afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen, og som ikke kan modtage relevante tilbud med samme formål efter anden lovgivning.

Borgeren skal være motiveret, aktivt medvirkende og have et stabilt fremmøde. Det er en forudsætning at borgeren vurderes at have et indlærings-/udviklings potentiale.

- At afhjælpe og begrænse virkningerne af kommunikative funktionsnedsættelser
- Fremme muligheder for aktiv deltagelse i samfundslivet
- Forbedre deltagerens funktionelle færdigheder og personlige kvalifikationer
- At forbedre borgerens fysiske, psykiske og sociale handlemuligheder, og retter sig primært mod de uddannelsesmæssige, de erhvervmæssige og de personlige kompetencer

- At borgeren opnår kendskab til egen funktionsevne med hensyn til begrænsninger og muligheder, og blive opmærksom på hensigtsmæssige måder at kommunikere på.
- At borgeren opnår færdighed i anvendelse af kommunikative teknikker og strategier, så den nedsatte funktionsevne begrænser borgerens aktivitet og deltagelse mindst mulig
- At borgeren opnår forståelse for og accept af egen talemæssige funktionsnedsættelse og tager medansvar for forbedring af kommunikations evne
- At borgeren gennem undervisning og træning forbedrer sin kommunikationsevne og mulighed for aktiv deltagelse i samfundet

Målgruppe

Målgruppen omfatter voksne med tale- og sprogvanskeligheder. Det kan være stammelidelser, stemmeproblemer, udtaleproblemer, sprogproblemer, afasi på grund af en hjerneskade eller neurologisk sygdom, samt strubeløse.

Problemerne skal have et omfang, hvor der er tale om en funktionsnedsættelse, der giver begrænsninger i den pågældendes livsførelse, herunder eventuel beskæftigelse.

Ansøgning

Ansøgning om lov om specialundervisning § 1, målrettet borgere med behov for særligt tilrettelagt kommunikations undervisning og rådgivning, rettes til:

**Visitation- Ældre & Sundhed
Søndre Boulevard 84
4930 Maribo**

Visitationskriterier

Visitationskriterier er en præcisering af de forhold, som er udslagsgivende for tildeling af en indsats.

Visitationskriterierne er beskrevet på et overordnet plan, idet det er en konkret individuel vurdering af borgerens behov, der ligger til grund for afgørelsen.

- For at komme i betragtning til specialundervisning, skal borgeren være over 18 år og have opfyldt undervisningsforpligtigheden i henhold til folkeskoleloven.
- Borgeren skal have en væsentlig funktionsnedsættelse i forhold til kommunikation, der kan afhjælpes eller begrænses gennem undervisning.
- Undervisningen kan alene gives, hvis der ikke kan gives et relevant tilbud med samme formål efter anden lovgivning, eller hvor anden aktivitet ikke alene, kan afhjælpe følgevirkningerne af funktionsnedsættelsen.
- Efter endt specialundervisningsforløb skal der gå mindst et år, inden ny bevilling, såfremt der ikke inden da er indtruffet en ny situation (blodprop, blødning, nyopstået sygdom i halsen, ny operation i halsregionen m.m).

Der tilbydes ikke specialundervisning på kommunikationsområdet i nedenstående situationer

- Specialundervisning ydes ikke som en vedligeholdende funktion.
- Specialundervisning ydes ikke som kompensation for almindelige og forventede ændringer i kognitive og fysiske funktioner, som naturligt opstår i forbindelse med fremskreden alder.
- Specialundervisning ydes ikke som kompensation for demens, der betragtes som en progredierende sygdom, der ikke med specialundervisning kan afhjælpes eller begrænses.
- Der ydes ikke specialundervisning såfremt der foreligger et aktuelt misbrug af alkohol, medicin eller narkotika eller svær behandlingskrævende psykiatrisk lidelse, der hæmmer indlæringen.
- Specialundervisning ydes ikke for at kompensere for ordblindhed, læsevanskeligheder eller fremmedsprog.
- Specialundervisning ydes ikke til borgere med forkert stemmebrug og deraf følgende belastning af stemmebåndene.

Hvad indeholder indsatsen

- Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning til voksne borgere med betydelig tale, stemme og sprogsvækkigheder
- Rådgivning, vejledning og undervisning til deres pårørende.
- Arbejdsafklarende indsatser til borgere med erhvervet hjerneskade efter aftale med Jobcentret via ARC

Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i den enkelte borger og dennes situation. Indsatsen består af en udredning af borgerens funktion og funktionsnedsættelse på det sproglige og talemæssige område. Der udarbejdes en individuel undervisningsplan i samråd med borgeren og eventuelt pårørende, og der tilrettelægges et individuelt tilpasset undervisningsforløb.

Tilbuddet kan foregå som eneundervisning eller som gruppeforløb.

Specialundervisning er for voksne karakteriseret ved:

- At undervisningen er en tidsbegrænset aktivitet
- At undervisningen har en klar målsætning
- At der i undervisningsforløbet sker en planlagt progression
- At undervisningsforløbet kan evalueres

Der skal udarbejdes en undervisningsplan med:

- Angivelser af tidsforløbet
- Mål for indsatsen
- Planlagt indsats
- Samarbejdsaftaler
- Plan for afsluttende evaluering
- Dokumentation for undervisningseffekten
- Undervisningen er tilpasset den enkeltes borgers deltagerforudsætninger, færdigheder og behov.

Indsatsen retter sig imod, at den enkelte borger, så godt som muligt, igen kan blive aktivt medlem af familie og samfund på de nye betingelser.

Hyppighed og Varighed

Måltrettet specialundervisning er tidsbegrænset efter en konkret individuel faglig vurdering. Det vil fremgå af afgørelsen, hvornår modtageren senest kan forvente en evaluering af tilbuddet.

Borgerens behov for specialundervisning revurderes løbende, i et samarbejde mellem borger og talepædagog og indsatsen tilpasses derefter.

På baggrund af evalueringen kan en evt. forlængelse af undervisningen bevilges.

- Undervisningsforløbet afsluttes når/hvis:
- Borgeren ud fra en faglig vurdering selv er i stand til at øge eller vedligeholde det opnåede.
- Der ikke længere er behov for fagligt individuel tilrettelagt undervisning.
- Der ud fra en faglig vurdering ikke er udsigt til at funktionsevnen kan forbedres med det gældende serviceniveau for specialundervisning.
- Hvis borgeren ikke er motiveret og aktivt medvirkende efter formåen.
- Der er ustabil fremmøde som ikke skyldes sygdom.

Dokumentation

I Lolland Kommune anvender både visitation og leverandør dokumentationsredskabet Fælles sprog III (FS III).

FSIII har siden 1. januar 2018, været på finansloven og er dermed obligatorisk for alle kommuner i Danmark at bruge, som en fælleskommunal metode for, hvordan borgerdata skal dokumenteres og registreres. FS III er primært rettet mod det kommunale ældreområde, borgere der modtager hjælp, omsorg, pleje og behandling i henhold til servicelovens § 83 (personlig og praktisk hjælp), § 83a

(rehabilitering), §84 (aflastning og afløsning) og §86 (træning), samt sundhedslovens §138 (hjemmesygepleje).

FS III giver et overblik over den visiterede borgers behov, ressourcer og den indsats der leveres.

I Lolland Kommune er det besluttet at alle dele af Ældre & Sundhed skal anvende FS III, som dokumentationsredskab, med henblik at sikre sammenhæng i dokumentationen vedr. borgerens funktionsniveau, de indsatser borgeren er bevilliget og den hjælp borgeren modtager.

Data udveksles via det elektroniske omsorgssystem(Nexus) internt i kommunen mellem medarbejdere, med sygehuse og med praktiserende læger.

Afgørelser

Der sendes skriftlig afgørelse vedlagt klagevejledning.

Vejledning om klagemuligheder

Hvis borgeren er uenig i vurderingen af behovet for specialundervisning, kan borgeren sende sin klage over afgørelsen til:

Ankestyrelsen
Klagenævnet for Specialundervisning
7998 Statsservice

Klagenævnet skal have klagen senest 4 uger fra det tidspunkt hvor borgeren har modtaget afgørelsen.

Yderligere oplysninger kan findes på [klagenævnet for specialundervisnings hjemmeside](#)

Indsatskatalog for Lov om Specialundervisning § 1 Kommunikation

Logopædafklaring

Emne	Beskrivelse
Indsatsens art	At afklare om borgerens kommunikationsproblem efter erhvervet hjerneskade, kan bedres med målrettet undervisning og/eller kommunikations hjælpemidler.
Formål med indsatsen	<ul style="list-style-type: none">• Afdække borgerens dysfunktioner, sprog- og talevanskeligheder.• Afdække pårørendes behov for undervisning i forbindelse med, at leve sammen med borger, med erhvervet hjerneskade.
Retningsgivende mål	<ul style="list-style-type: none">• udrede
Hvilke aktiviteter kan indsatsen indeholde	<p>Samtale og Screening:</p> <ul style="list-style-type: none">• Borgeren møder med evt. pårørende til en indledende samtale.• Ud fra borgerens type af funktionsnedsættelse foretages en indledende screening i forhold til omfanget af borgerens udfordringer. Screeningen vil vise om der er behov for yderligere udredning i form af test, eller problemet kan klares med rådgivning/vejledning. <p>Test:</p> <p>Der anvendes forskellige testmetoder ud fra borgerens sproglige og talemæssige udfordringer, som WAP, MAVS, TDU, udredning af dysfoni.</p>
Kriterier for tildeling af indsatsen	<p>Borgere med betydelig tale, stemme og sprogvanskeligheder, som følge af erhvervet hjerneskade, hvor Sygehuset medsender genoptræningsplan ved udskrivelse med henblik på taletræning.</p> <p>Borgere kan ligeledes blive henvist fra ARC Lolland eller fra Team Træning Lolland ved observation af tale, stemme og sprogvanskeligheder.</p>
Sagsvurdering	<ul style="list-style-type: none">• Genoptræningsplanen gennemgås og der visiteres til afklaringsindsats mhp. vurdering af efterfølgende specialundervisningsforløb.• Der skal foreligge udtalelse fra sygehusets logopæd, med beskrivelse af problemet.• Hvis borger henvender sig direkte til Visitation- Ældre & Sundhed, henvises borgeren til at kontakte øre-, næse-halslæge med henblik på udredning inden videre sagsgang.• Udredning fra øre-, næse- halslæge må max. være et år gammel

Emne	Beskrivelse
Særlige forhold	<p>Undervisning Jf. Lov om specialundervisning er subsidær til anden lovgivning. Der henvises til Lolland Kommunes kvalitetsstandarder for bostøtte, træning, dagtilbud, forløbsprogrammer mv.</p> <p>Efter endt specialundervisningsforløb skal der gå mindst et år, inden ny bevilling, såfremt der ikke inden da er indtruffet en ny situation (blodprop, blødning eller lignende).</p> <p>Ved ophold på Kildebo og Ringstedhave tilbydes der på nuværende tidspunkt taletræning under genoptræningsforløbet.</p> <p>Borgerens psykiske diagnoser bør være beskrevet.</p> <p>Borgerens kontaktoplysninger skal være tilgængelige.</p>
Tildeling af indsatsen	<ul style="list-style-type: none"> • 120 min. som én gangs visitation

Udredning af stemmevanskeligheder

Emne	Beskrivelse
Indsatsens art	At udrede borgerens kommunikationsproblemer/stemme vanskeligheder.
Formål med indsatsen	<ul style="list-style-type: none"> Afdække borgerens dysfunktioner og stemmevanskeligheder/talevanskeligheder som følge heraf. Afdække pårørendes behov for undervisning i forbindelse med at leve sammen med borger med stemmevanskeligheder.
Retningsgivende mål	<ul style="list-style-type: none"> At udrede
Hvilke aktiviteter kan indsatsen indeholde	<p>Samtale og Screening: Borgeren møder med evt. pårørende til en indledende samtale. Ud fra borgerens type af funktionsnedsættelse foretages en indledende screening i forhold til omfanget af borgerens udfordringer. Screeningen vil vise om der er behov for yderligere udredning i form af test, eller problemet kan klares med rådgivning/vejledning.</p> <p>Test: Udredning af dysfoni.</p>
Kriterier for tildeling af indsatsen	<p>Borgere med betydelig tale, stemme og sprogvanskeligheder hvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sygehuset medsender genoptræningsplan ved udskrivelse med henblik på taletræning, eller: Øre-, næse-, halslæge- har udredt borgeren for stemmevanskeligheder. Egen læge henviser borgeren på grund af stammelidelse.
Sagsvurdering	<ul style="list-style-type: none"> Genoptræningsplanen gennemgås og der visiteres til udredningsindsats mhp. vurdering af efterfølgende specialundervisningsforløb. Der skal foreligge udtalelse fra sygehusets logopæd, med beskrivelse af problemet. Hvis borger henvender sig direkte til Visitation- Ældre & Sundhed, henvises borgeren, til at kontakte øre-, næse-halslæge eller egen læge, med henblik på udredning inden videre sagsgang. Udredning fra øre-, næse- halslæge må max. være et år gammel

Emne	Beskrivelse
Særlige forhold	<ul style="list-style-type: none"> • Undervisning Jf. Lov om specialundervisning er subsidær til anden lovgivning. Der henvises til Lolland Kommunes kvalitetsstandarder for bostøtte, træning, dagtilbud, forløbsprogrammer mv. • Efter endt specialundervisningsforløb skal der gå mindst et år, inden ny bevilling, såfremt der ikke inden da er indtruffet en ny situation (blodprop, blødning eller lignende). • Lolland Kommune har aftale med CSU-Slagelse, som varetager rådgivning, vejledning og undervisning for borgere med Laryngectomi. • Ved ophold på Kildebo og Ringstedhave tilbydes der på nuværende tidspunkt taletræning under genoptræningsforløbet. • Borgerens psykiske diagnoser bør være beskrevet. • Borgerens kontaktoplysninger skal være tilgængelige.
Tildeling af indsatsen	<ul style="list-style-type: none"> • 120 min. som én gangs visitation

Indsats til borgere med afasi/dysartri

Emne	Beskrivelse
Indsatsens art	Måltrettet indsats til borgere med erhvervet hjerneskade med sprog-, tale-, læse-, skrive-, og/eller regnevanskeligheder.
Formål med indsatsen	At borgere med afasi- og /eller dysartri efter erhvervet hjerneskade får mulighed for at: <ul style="list-style-type: none"> • Forbedre sine sproglige funktioner • Kompensere for sine sprog- og talevanskeligheder • Kompensere for læse-, skrive- og regnevanskeligheder • At kommunikationspartnere anvender kompensatoriske strategier sammen med borgeren.
Retningsgivende mål	<ul style="list-style-type: none"> • At udvikle
Hvilke aktiviteter kan indsatsen indeholde	<ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning og vejledning til borger • Rådgivning og vejledning til pårørende og fagpersoner • Samtaler med borger og pårørende om sproglige kompetencer før og efter skaden • Træning af sprog, tale, koncentration og hukommelse • Undervisning i hjernens og sprogets funktioner • Undervisning af borger og pårørende i brugen af kompensationsstrategier og hjælpemidler • Hjemmetræning • Erfaringsudveksling blandt holddeltagere.
Kriterier for tildeling af indsatsen	Kan tildeles borgere som er udredt for og diagnosticeret med erhvervet hjerneskade, med deraf følgende betydelige sprog-, tale-, læse-, skrive-, og/eller regnevanskeligheder.
Sagsvurdering	Der skal forudgående være udført en logopæd afklaring indeholdende samtale/screening og diverse nødvendige test (se logopæd afklarings indsats).

Emne	Beskrivelse
Særlige forhold	<p>Undervisning er et midlertidigt tilbud.</p> <p>Undervisning Jf. Lov om specialundervisning er subsidiær til anden lovgivning. Der henvises til Lolland Kommunes kvalitetsstandarder for bostøtte, træning, dagtilbud, forløbsprogrammer mv.</p> <p>Efter endt specialundervisningsforløb skal der gå mindst et år, inden ny bevilling, såfremt der ikke inden da er indtruffet en ny situation (blodprop, blødning eller lignende).</p> <p>Ved ophold på Kildebo og Ringstedhave tilbydes der på nuværende tidspunkt taletræning under genoptræningsforløbet.</p>
Tildeling af indsatsen	<p>Indsatsen leveres som individuel træning eller gruppeforløb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der visiteres en samlet pakke på op til 15 timer, med mulighed for forlængelse ud fra Logopædens vurdering.

Indsats til borgere med stemmevanskeligheder

Emne	Beskrivelse
Indsatsens art	Måltrettet indsats til borgere med sprog- og tale vanskeligheder blandt andet efter operation i eller omkring stemmebåndene, andre inoperable, fysiske tilstande i halsregionen og/eller psykiske problemstillinger som forårsager stemmevanskeligheder.
Formål med indsatsen	At borgere med sprog- og tale vanskeligheder, efter operation i eller omkring stemmebåndene, får mulighed for at: <ul style="list-style-type: none"> • Forbedre sine sproglige funktioner • Kompensere for sine sprog- og talevanskeligheder
Retningsgivende mål	<ul style="list-style-type: none"> • At udvikle
Hvilke aktiviteter kan indsatsen indeholde	<ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning og vejledning til borger • Rådgivning og vejledning til pårørende og fagpersoner • Samtaler med borger og pårørende om sproglige kompetencer før og efter operationen. • Træning af tale. • Undervisning af borger og pårørende i brugen af kompensationsstrategier og hjælpemidler • Hjemmetræning • Erfaringsudveksling blandt holddeltagere
Kriterier for tildeling af indsatsen	<ul style="list-style-type: none"> • Kan tildeles borgere, som er opereret i og/eller omkring stemmebåndene, eller • Andre inoperable, fysiske tilstande i halsregionen som forårsager stemmevanskeligheder. • Borgere med stammelidelser
Sagsvurdering	Der skal forudgående være udført udredning af stemmevanskelighederne, indeholdende samtale/screening og diverse nødvendige test (se Udredning af stemmevanskeligheder indsatsen).

Emne	Beskrivelse
<p>Særlige forhold</p>	<p>Lolland Kommune har aftale med CSU-Slagelse, som varetager rådgivning, vejledning og undervisning for borgere med Laryngectomi.</p> <p>Undervisning er et midlertidigt tilbud.</p> <p>Undervisningsforløbet afsluttes før tid hvis borger ikke er aktiv eller ikke profiterer af undervisningen.</p> <p>Efter endt specialundervisningsforløb skal der gå mindst et år, inden ny bevilling, såfremt der ikke inden da er indtruffet en ny situation (nyopstået sygdom i halsen, ny operation i halsregionen m.m.).</p> <p>Undervisning Jf. Lov om specialundervisning er subsidiær til anden lovgivning. Der henvises til Lolland Kommunes kvalitetsstandarder for bostøtte, træning, dagtilbud, forløbsprogrammer mv.</p>
<p>Tildeling af indsatsen</p>	<p>Indsatsen leveres som individuel træning eller gruppeforløb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der visiteres en samlet pakke på op til 10 timer med mulighed for forlængelse ud fra Logopædens vurdering

Afklaring af læse/skrive hjælpemidler til ordblinde

Emne	Beskrivelse
Indsatsens art	Indsats målrettet ordblinde med henblik på at afklare behov for læse/skrive hjælpemidler til ordblinde.
Formål med indsatsen	At afklare hvilket læse/skrive hjælpemiddel der afhjælper borgerens læse/skrive vanskeligheder bedst.
Retningsgivende mål	<ul style="list-style-type: none">• At udrede
Kriterier for tildeling af indsatsen	Borger skal være over 18 år, må ikke være under uddannelse eller tilknyttet arbejdsmarkedet.
Sagsvurdering	<ul style="list-style-type: none">• Ansøgningen kommer fra borgeren, jobcentret med flere• Udredning af ordblindheden skal være dokumenteret.
Særlige forhold	Hvis borger er under uddannelse eller på arbejdsmarkedet vil det være uddannelsesstedet eller arbejdsgiver, der skal sørge for hjælpemidler til den ordblinde.
Tildeling af indsatsen	<ul style="list-style-type: none">• Visiteres som én gangs indsats på 120 min.